

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์” ซึ่งจากการศึกษาวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ วิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้คือ

- 3.1 ข้อตกลงเบื้องต้น
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อตกลงเบื้องต้น

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งเมื่อ วันที่ 3 กรกฎาคม 2554 เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะมีข้อเท็จจริงบางส่วนที่พาดพิงถึงการกระทำของบุคคล และหน่วยงาน ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำที่ทุจริตผิดกฎหมาย ไม่มีประสิทธิภาพ หรือข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ ให้การจัดการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเจตนาารมณ์เพื่อให้การแสวงหา ข้อมูลในการศึกษาวิจัยเป็นไปอย่างครบถ้วน

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และเพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงการบริหารจัดการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ ตามเจตนาารมณ์ของรัฐธรรมนูญ โดยมีได้มุ่งหวัง จะให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล หรือหน่วยงาน แต่อย่างใด

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีประชากรทั้งสิ้น 106,667 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 31 ธันวาคม 2553) โดยซึ่งทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผนวกกับการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ

วิชาการ งานวิจัย และข้อมูลในระบบออนไลน์ โดยนำเสนอในลักษณะของการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study)

ต่อมาจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตการเลือกตั้งที่ 8 ใน 18 ตำบล ได้แก่ ตำบลก้งแอน, ตำบลทมอ, ตำบลไพล, ตำบลปรีอ, ตำบลทุ่งมน, ตำบลตาเบา, ตำบลหนองใหญ่, ตำบลโคกยาง, ตำบลโคกสะอาด, ตำบลไพร, ตำบลโซคนาสาม, ตำบลเชื้อเพลิง, ตำบลปราสาททะนง, ตำบลตานี, ตำบลบ้านพลวง, ตำบลกันตวงระมวล, ตำบลสมุด, ตำบลประทัดบุ ในอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งแบ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม รวมจำนวนกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 288 คน ดังนี้

1. กลุ่มผู้นำในท้องถิ่น เลือกจากจากกลุ่มผู้นำท้องถิ่น 18 ตำบลในอำเภอปราสาท ตำบลละ 10 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 180 คน โดยเป็นกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่ในการปกครองท้องถิ่นโดยตรง และเป็นบุคคลที่ประชาชนได้เลือกตั้ง/คัดเลือกให้เป็นตัวแทนในการบริหารท้องถิ่น และมีตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 รวมทั้งเป็นบุคลากรที่คนในชุมชน/หมู่บ้าน ให้ความเคารพนับถือ เชื่อถือ และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคนในชุมชน/หมู่บ้าน

ทั้งนี้ การสุ่มกลุ่มประชากรที่เป็นกลุ่มผู้นำในท้องถิ่นจะเลือกผู้นำที่เป็นทางการ และผู้นำไม่เป็นทางการ กล่าวคือ

- ผู้นำที่เป็นทางการ ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี นายกองค้ การบริหารส่วนตำบล จำนวนตำบลละ 4 คน รวม 72 คน

- ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ พระสงฆ์ ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานกลุ่ม อสม. ประธานชมรมผู้สูงอายุ ครู และนักปราชญ์ชุมชน จำนวนตำบลละ 6 คน รวม 108 คน

2. กลุ่มประชาชนทั่วไป เลือกจากประชาชนที่อายุ 18 ปี บริบูรณ์ จำนวน 108 คน ซึ่งต้องมีสิทธิในการเลือกตั้ง และต้องอาศัยอยู่ใน 18 ตำบล ในอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จำนวนตำบลละ 6 คน รวม 108 คน ทั้งนี้ จะเป็นกลุ่มประชากรที่มาจากผู้ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป รับราชการ รัฐวิสาหกิจ นักศึกษา และเกษตรกร พ่อบ้าน-แม่บ้าน เท่านั้น ซึ่งประชากรที่มาจากกลุ่มอาชีพเหล่านี้จะทำให้ทราบถึงทัศนคติ และมุมมองความคิดที่แตกต่างกันออกไป

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นเอง รวมทั้งมีการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการออกแบบสัมภาษณ์เพื่อทราบแนวทาง กระบวนการ วิธีการ ปัญหาอุปสรรคในการเลือกตั้ง ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกได้ 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง (สำหรับประชาชน)

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ และกลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ (สำหรับกลุ่มผู้นำ)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริง ครอบคลุมอย่างสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการศึกษาหลายๆ อย่าง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงจากปรากฏการณ์ที่แท้จริงในชุมชน รวมทั้งวิธีการเก็บข้อมูลมีดังนี้

1. วิธีการแจกแบบสอบถามให้แก่ชาวบ้าน หรือประชาชนทั่วไป ที่มีสิทธิ์ในการเลือกตั้ง
2. วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีบทบาทโดยตรงที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการจัดการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2554

3. วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) และสังเกตการณ์เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ที่ใช้คำถามในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไม่เคร่งครัดในเรื่องขั้นตอนและลำดับของคำถาม ในบรรยากาศที่เป็นไปอย่างง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ซึ่งก็ได้ทำให้ข้อมูลบางตอนขาดหายไป แต่บางครั้งกลับเป็นผลดีในแง่ที่เกิดการแตกประเด็นที่น่าสนใจที่ยังอยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่สนใจศึกษา เพราะลักษณะของการสัมภาษณ์ เป็นการหาข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกที่มีต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2554

โดยทำการสัมภาษณ์ในวันที่ 10 สิงหาคม 2554 วันก้านัน และผู้ใหญ่บ้าน ณ ห้องประชุมอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และวันที่ 15 – 20 สิงหาคม 2555 จากกลุ่มประชาชนทั่วไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีวิธีการดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และทำการแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า แล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ในแต่ละขั้นตอน

2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์หาค่าร้อยละ

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง (สำหรับประชาชน) จำนวน 108 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่หรือค่าร้อยละ

2.3 ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ บทบาทของกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ และกลุ่มผู้นำที่ไม่เป็นทางการ (สำหรับกลุ่มผู้นำ) จำนวน 180 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์โดยการบรรยาย หรือการพรรณนา

3. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา เรื่องบทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติและท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์หาค่าร้อยละ และการบรรยาย ออกมาเป็นประเด็นต่างๆ จากการตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ตามลำดับในภาพรวมทั้งหมด